

آئین نامه خسواره اقوام

بامحوریت

(هنرهای آئینی، نمایشی، نقالی، صنایع دستی، بازی های بومی و محلی)

ویژه دانشجومعلمان پردیس ما و مراکز سراسر کشور

معاونت فرهنگی و اجتماعی دانشگاه فرهنگیان

اداره کل امور فرهنگی

بهمن ماه ۱۴۰۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تنوع قومی در ایران به دلیل وجود مؤلفه‌های حقیقی همبستگی میان اقوام و قرار گرفتن هویت قومی به عنوان جزء لاینفک هویت ملی یک فرصت قلمداد می‌شود. پس هرچه مؤلفه‌های هویت قومی با توجه به هویت ملی تقویت شود، هویت و همبستگی ملی نیز تقویت خواهد شد: «سنت‌های مختلف، آداب و عادات مختلف و استعدادهای گوناگون و متنوع، یک فرصت است که اجزای گوناگون این ملت بتوانند یکدیگر را تکمیل کنند؛ با مراودات درست و با هم‌زیستی و اتحاد کامل.

از بیانات مقام معظم رهبری در دیدار مردم کردستان ۱۳۸۸/۰۲/۲۲

مقدمه:

سرزمین ایران از دیرباز جایگاه زندگی اقوام کهن ایرانی بوده است، شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و آیین‌های اقوام کهن ایرانی نقش مهمی در شکل‌گیری سبک زندگی ایرانی اسلامی دانشجویان معلمان دارد.

جشنواره اقوام فرصت مناسبی است، تا دانشجویان معلمان ضمن معرفی آداب و رسوم، سبک زندگی، صنایع دستی، آواها و نواهای اقلیم خود، به شناخت بهتر و جامع‌تری از آیین‌های دیگر اقوام کهن ایرانی دست پیدا کنند.

از منظر رهبر معظم انقلاب، «خودفراموشی» به معنی فراموش کردن هویت خود، امری خطرناک است که وجود آن در ادبیات سیاسی یک کشور، به ذلت و خواری مردم آن کشور می‌انجامد. اگر «قوم و ملتی هویت و تاریخ و فرهنگ و زبان خود را فراموش کنند، که نتیجه‌ی آن، ذلت و بدبختی این قوم خواهد بود. اهمیت «هویت جمعی» به قدری است که «با برخورداری از آن، هر کشور می‌تواند از همه‌ی امکانات خود برای پیشرفت و موفقیت استفاده کند. اگر این احساس هویت جمعی وجود نداشته باشد، بسیاری از مشکلات برای آن مجموعه پیش می‌آید و بسیاری از موفقیت‌ها برای آنها حاصل نخواهد شد؛ یعنی پاره‌ای از موفقیت‌ها در یک کشور، جز با احساس هویت جمعی به دست نخواهد آمد».

با تاکید بر اصول حاکم بر ساحت تعلیم و تربیت زیبایی شناختی و هنری و نیز ساحت تربیت اجتماعی و سیاسی سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، صیانت از وحدت ملی^۱، وطن‌دوستی و افتخار به ارزش‌های اصیل و ماندگار اسلامی - ایرانی^۲، مشارکت اجتماعی و داشتن روحیه جمعی^۳، گسترش توان خلق آثار هنری^۴، بازشناسی فرهنگ و تمدن اسلامی^۵، حفظ وحدت و تفاهم ملی^۶، زمینه سازی برای تعامل فعال فرهنگ بومی با دیگر فرهنگ‌ها، رشد قوه خیال و پرورش عواطف و احساسات و ذوق زیبایی شناختی دانشجویان معلمان، ایجاد ساز و کار برای تقویت انسجام وحدت ملی و احیای هویت افتخارآمیز اسلامی ایرانی در دانش آموزان و معلمان همچنین تاکید بر درک

^۱ بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار کارگزاران نظام؛ ۱۳۸۰/۹/۲۱

^۲ بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار جوانان استان اصفهان؛ ۱۳۸۰/۸/۱۲

^۳ فصل اول سند تحول بنیادین بیان ارزش‌ها، شماره ۱۹

^۴ فصل اول سند تحول بنیادین بیان ارزش‌ها، شماره ۲۰

^۵ فصل اول سند تحول بنیادین بیان ارزش‌ها، شماره ۲۳

^۶ حدود و قلمرو ساحت تربیت زیبایی شناختی و هنری

^۷ اهداف ساحت تربیت اجتماعی و سیاسی

^۸ اهداف ساحت تربیت اجتماعی و سیاسی

^۹ توجه به فرهنگ و تمدن اسلامی سند تحول بنیادین

تفاوت‌های قومی و قبیله ای و شناخت هنر و فرهنگ غنی اقوام مختلف ایران، از موارد با اهمیت است.

از دیگر بیانات مقام معظم رهبری، رسیدن به تمدن نوین اسلامی است؛ (برای رسیدن به این تمدن بزرگ اسلامی چه باید کرد؟

شناخت فرهنگ غنی اقوام ایرانی، راه و روشی برای رسیدن به درک جامع و کاملی از تمدن ایرانی و اسلامی است. در سایه شناخت، بررسی و مواجهه با سبک‌های زندگی اقوام ایرانی است که تمدن ایرانی و اسلامی مسیر خود را می پیماید و بی کم و کاست به دست آیندگان می رسد.

همچنین با توجه به سند تحول بنیادین، یکی از مهم ترین زیرساخت‌های تعالی همه جانبه کشور، ارتقای سرمایه انسانی در همه زمینه هاست. آشنایی و تحلیل شیوه‌های زیست اقوام مختلف ایرانی، نقش مهمی در رشد مهارت‌های فردی و اجتماعی دانشجویانی که قدم در راه روشن آموزگاری نهاده اند، دارد.

جشنواره اقوام بستر مناسبی را برای رشد آگاهی‌های اجتماعی، فکری و فرهنگی سرمایه‌های نظام تعلیم و تربیت کشور، که آموزگاران هستند، فراهم می‌آورد. براساس سند مهندسی فرهنگی کشور، فرهنگ، فرآیند بازطراحی، اصلاح و ارتقاء شئون و مناسبات نظام های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی کشور است که با توجه به شرایط، ویژگی‌ها و مقتضیات ملی و جهانی است. آشنایی با تمدن، فرهنگ و موسیقی بومی و محلی نوعی دانایی است، دانشی که فرد را در مقابل سبک‌های مختلف زندگی که در جهان رواج داشته و با مقتضیات زندگی ایرانی و اسلامی هماهنگ نیست، تجهیز می‌کند.

یکی از اهداف حوزه نگرش سند برنامه درس ملی^۱ توجه به زیبایی و پرورش حس زیبایی شناسی، تمایل به ابراز افکار و احساسات با بیان هنری، علاقه به کاوشگری و کسب تجربه در رشته‌های مختلف هنری و توجه به حفظ آثار هنری و میراث فرهنگی است، علاوه بر انطباق اهداف جشنواره اقوام با اهداف نگرشی برنامه درس ملی، این جشنواره فرصت رشد و بالندگی دانشجو معلمان را در یک فضای هنری با هدف کسب تجربیات زیبایی شناسی در رشته‌های مختلف با محوریت فرهنگ بومی و محلی فراهم می‌آورد.

براین اساس، معاونت فرهنگی، در نظر دارد، جشنواره اقوام را با هدف شناخت آیین‌های غنی اقوام مختلف ایران در جهت انتخاب شایسته تر سبک زندگی ایرانی و اسلامی برگزار نماید.

با توجه به تنوع دستاوردهای فرهنگی و هنری اقوام ایرانی، این جشنواره زمینه پویایی، تحرک و خلاقیت دانشجومعلم را در ارائه تصویر زیبایی شناسانه از فرهنگ و هنر اقوام که مبتنی بر دانش جامعه شناسی خرده فرهنگ‌های اقوام این سرزمین کهن است، فراهم می‌آورد.

ماده ۱: مفاهیم کلیدی

۱-۱) **جشنواره:** به روز یا دوره‌ای از جشن‌ها یا آیین‌ها، یا به تعدادی از رویدادهای فرهنگی که در یک مکان خاص رخ می‌دهد گفته می‌شود.

۱-۲) **فرهنگ:** نظام وارهای است از «عقاید و باورهای اساسی»، «ارزش‌ها، آداب و الگوهای رفتاری» ریشه‌دار و دیرپا و «تمادها» و «مصنوعات» که ادراکات، رفتار و مناسبات جامعه را جهت می‌دهد و هویت آن را می‌سازد.

۱-۳) **اقوام:** به گروهی که اعضاء آن دارای ویژگی‌های نیایی و اصل و نسبی یکسان هستند، گروه‌های قومی اغلب دارای مشترکات فرهنگی، زبانی، رفتاری و مذهبی هستند. بنابراین یک گروه قومی می‌تواند که یک جامعه فرهنگی باشند.

۱-۴) **صنایع دستی:** نوعی کار است که در آن لوازم تزئینی و کاربردی تنها با استفاده از دست یا ابزار ساده ساخته می‌شود. معمولاً این کلمه به روش‌های سنتی ساختن کالاها و وسایل مختلف گفته می‌شود. استادکاری مخصوص هر یک از این موارد مهم‌ترین ملاک است. چنین چیزهایی اغلب از لحاظ فرهنگی یا مذهبی فوق‌العاده هستند. لوازمی که به صورت تولید انبوه یا با ماشین آلات مختلف ساخته می‌شوند، جزء صنایع دستی نیستند.

۱-۵) **آیین‌های نمایشی:** آیین‌های نمایشی مجموعه‌ی رسمی که معمولاً در دوره‌های مشخصی تکرار می‌شود و شرکت کنندگان از برگزاری آن هدفی مشترک (رفع بیماری، بازگشت نظم از دست رفته، حاصل خیزی محصول و ...) دارند. همه‌ی شرکت کنندگان در آیین، برگزارکننده‌ی آن هستند و در اصل تماشاگر مطلق برای آن‌ها وجود ندارد.

۱-۶) **شاهنامه خوانی:** شاهنامه خوانی عبارت از خواندن اشعار شاهنامه فردوسی به آواز مخصوص است. شاهنامه خوانی در دو مجلس مختلف اجرا می‌شده است یکی مجالس خوانین و اشراف و دیگری در قهوه‌خانه‌ها. شاهنامه خوانی در مجالس خوانین به صورت نشسته و در قهوه‌خانه‌ها به صورت ایستاده اجرا می‌شده است. شاهنامه خوانی در طول تاریخ تبدیل به یک سنت متداوم شده است که در گذشته دارای نقش‌های مهم اجتماعی، اخلاقی، تربیتی، مذهبی، ملی، فرهنگی، ادبی، هنری و سرگرمی بوده است. از آنجایی که موضوع اصلی داستان‌های شاهنامه، حماسه‌ی پیروزی نیکو بر بدی و استیلای نیروی خیر بر نیروی شر است، روایت این داستان‌ها خصلت‌های پاکدامنی، سلحشوری و پهلوانی را تقویت نموده و همچون پند پیران، الگویی اخلاقی بشمار می‌آمده است.

۷-۱) لایه های اقوام: لایه در فرهنگ مردم ایران بخشی از فرهنگ شفاهی است. لایه به صورت سنتی در تمام فرهنگ ها و ملل رواج داشته برگرفته از باورها ، احساسات و شرایط سیاسی و اجتماعی ... هر دوره و زمان است که سال های سال مادران در گوش فرزندان زمزمه کرده اند؛ از دردها، آرزوها، غصه ها، بیم ها و امید-ها...

۸-۱) نغمه های کار: شعرخوانی هایی که در ارتباط با کار، یعنی قبل، حین انجام دادن و پس از پایان کار خوانده می شوند. این شعرها به منظور ایجاد آمادگی و آماده سازی در افراد برای انجام دادن کار، ایجاد شور و هیجان لازم در افراد، ایجاد هماهنگی در اعضای یک جمع و نیز در جسم و روح یک فرد و نسبتش با کار خوانده می شوند.

۹-۱) بازی های بومی و محلی: بازی های بومی به بازی هایی اطلاق می شود که در منطقه یا محله خاصی اجرا شوند در بازهای محلی وسعت تحت پوشش بازی بیشتر شده و اختصاص به استان یا استان هایی دارد که دارای وجوهاتی مشترک مانند آب و هوا ، زبان و ... باشد. در سرزمین پهناور و کهنسال ما ایرانیان با وجود تنوع در آب و هوا و گوناگونی ریشه های فرهنگی، بازی و سرگرمی های رایج در میان مردم نیز از تنوع و گستردگی برخوردار است . بازی های بومی- محلی کشورمان می تواند به عنوان احیا کننده فرهنگ، آداب و رسوم گذشتگان نقش موثری در ارتقاء شخصیت و هویت ملی داشته باشد و همچنین به عنوان منبعی موثر در توسعه و ترویج ورزش همگانی استفاده شود. از اینرو استفاده از انواع بازی های بومی- محلی متناسب با فرهنگ و اقلیم محل آموزش در برنامه درسی تربیت بدنی و آموزش ابتدایی توصیه می شود.

۱۰-۱) موسیقی نواحی، مقامی و حماسی: موسیقی نواحی گونه ای از موسیقی است که به نغمه ها و سازها و نواهای مناطق و نواحی ایران نظر دارد. موسیقی نواحی و مقامی ایران خاستگاه قومی دارد و از دل افسانه ها، جنگاوری ها، قهرمانی ها شکست ها و پیروزی های اقوام مختلف ایران سر برآورده است و در عرصه های جهانی و بین المللی زیبایی خود را به رخ جهانیان کشیده و هویت ملی و ایرانی خود را تثبیت کرده است، بدون شناخت موسیقی اقوام مختلف ایران نمی توان به شناخت جامع از سبک زندگی، شیوه های امرار معاش، آیین های غم و شادی، کشاورزی، کسب روزی حلال و... پرداخت چرا که عصاره تاریخ، تمدن و فرهنگ اقوام مختلف ایران در دل موسیقی نواحی تجلی پیدا می کند. لذا آشنایی و تسلط بر ابعاد زیبایی شناسانه و فرهنگی موسیقی اقوام برای همه ایرانیان به ویژه دانشجوی معلمان که در پهنه گسترده سرزمین ایران به تعلیم و تربیت خواهند پرداخت، ضروری است

ماده ۲: اهداف جشنواره

- معرفی وزنده نگهداشتن فرهنگ اقوام ایرانی
- شناخت دانشجو معلمان از مناسک، خرده فرهنگ ها و ادبیات کهن اقوام ایرانی
- ایجاد شادابی و تحرک در فضاهای دانشجویی
- کشف استعداد های دانشجو معلمان در زمینه نقالی، روایتگری و اجراهای صحنه ای و خیابانی

- ایجاد فضای هنری و زیبایی شناختی از طریق معرفی آثار هنری و موسیقایی اقوام مختلف ایران در جهت تحقق ساحت های زیبایی شناسی تعلیم و تربیت در سند تحول بنیادین

ماده ۳: بخش ها و قالب های جشنواره

- اجرای صحنه ای آیین های نمایشی
- اجرای شاهنامه خوانی، با محوریت موضوعات ملی و حماسی، مذهبی
- برگزاری غرفه معرفی صنایع دستی
- اجرای لالایی های اقوام و شعرخوانی های کار
- بازی های بومی و محلی
- اجرای موسیقی نواحی و حماسی
- طراحی و اجرای رادیو دانشجویی با زبان محلی در قالب (گفتگو، طنز و نمایشی)

ماده ۴: بخش آیین های نمایشی

سرزمین ایران، با تمدن دیرینه دربرگیرنده آداب و رسوم اقوام مختلف است، آداب و رسوم و آیین هایی که به همت مردم بزرگ خود سینه به سینه از روزگار کهن تا به امروز انتقال پیدا کرده است. آیین ها نوعی معرفت و ابزار شناخت جهان پیرامون هستند. آیین های نمایشی، که از بطن باورها و خواستها و آرزوهای اقوام مختلف ایرانی سر برآورده است، آیینه تمام نمای فرهنگ و خرده فرهنگ های ایرانی است.

در این بخش استان ها می توانند آیین های دینی، اسطوره ای و آیین های مرتبط با حوزه محیط زیست مثل آیین باران خواهی را معرفی و اجرا کنند. پیشنهاد می شود، استان ها از اساتید مسلط به حوزه فرهنگ اقوام، ادبیات کهن ایرانی باستانی و آیین های نمایشی اقلیم خود، جهت آموزش دانشجویان معلمان و همچنین طراحی و مشاوره دادن در اجرای برنامه های گروهی دانشجوی معلمان، دعوت به عمل آورند.

توصیه می شود برای شرکت در این بخش استان ها از بسترهای پژوهش در حوزه آیین هایی که در شهر و استان خود دارای ریشه های باستانی و قدیمی است، استفاده نمایند. به منظور اجرای پر مغز و منسجم نمایش های آیینی و مبتنی بر زمینه های پژوهشی، استان ها می توانند، از نهادهای فرهنگی و گردشگری استان خود مشورت و راهنمایی دریافت کنند.

ماده ۴-۱: شرایط شرکت در بخش آیین های نمایشی

- آیین های نمایشی باید مختص شهر و استان مربوطه باشد.
- آیین ها جنبه نمایشی و آگاهی بخشی داشته باشند.
- در اجرای آیین های نمایشی می توان از روایت ها و قصه های دیگر به منظور نمایشی تر شدن اجرای آیین ها استفاده کرد.

- هر استان می تواند دو آیین نمایشی را در دو بخش خواهران و برادران اجرا نماید.

شاخص های داوری رشته آیین های نمایشی		حداکثر امتیاز	نمره داور
الف (سوزه	جذابیت و اهمیت موضوع	۲۰	
	به کارگیری ساختار تاثیرگذار	۲۰	
	استفاده از عناصر صوتی و بصری مرتبط با آیین ها	۲۰	
ب) روایت	اجرای روان و جذاب روایت	۲۰	
	پژوهشی محور بودن آیین ها و روایت ها	۲۰	
جمع کل		۱۰۰	

ماده ۵: شاهنامه خوانی

سنت قصه پردازی و قصه گویی به دوره باستان بر می گردد. در قرن پنجم با ظهور شاهنامه فردوسی، شاهنامه خوانی نیز در کنار نقالی و قصه پردازی رواج بسیار پیدا کرد. شاهنامه همواره کتابی جهت انسجام طوایف ایرانی و تقویت روحیه ملی و جنگاوری ایرانیان در برابر دشمن بوده و است.

با توجه به میراث گرانبهایی که فردوسی برای ایرانیان به جای گذاشته است، این گنجینه ارزشمند، ابزاری برای ترویج آیین های ایرانی و پهلوانی است و با توجه به قدرت روایتگری که در دل داستان های شاهنامه نهفته و آشکار است، منبع بسیار غنی نقالی، برای شرح پیروزی ها، شکست ها، امیدها، ناامیدی ها جوانمردی ها و ناجوانمردی هاست. بنابراین ضروری است، دانشجو معلمان با ابعاد ملی و حماسی این اثر ارزشمند آشنا شده و به منظور رشد مهارت های بیانی در روایتگری و آیین های نمایشی از آن بهره ببرند.

ماده ۱-۵: شرایط شرکت در بخش شاهنامه خوانی :

- هر استان می تواند دو اجرای شاهنامه خوانی توسط یک دانشجوی دختر یک دانشجوی پسر را ارائه نماید.
- ضروری است، روایتگران اشراف کامل به داستان ها و روایت ها داشته باشند.
- راوی باید روایت را کامل و روان و بدون استفاده از متن مکتوب اجرا کند.
- استفاده از عناصر تصویری مانند پرده نقالی یا دیگر عناصر به منظور جذاب تر کردن شیوه روایت مجاز است.

شاخص های داوری رشته شاهنامه خوانی		حداکثر امتیاز	نمره داور
موضوع	جذابیت و اهمیت داستان	۲۰	
	ساختار دراماتیک	۲۰	

	۲۰	صحنه آرای و استفاده از عناصر تصویری	
ب) روایت	۲۰	قدرت و جذابیت کلام راوی	
	۲۰	تسلط کامل راوی بر متن روایی	
	۱۰۰	جمع کل	

ماده ۶: صنایع دستی

صنایع دستی، بیانگر صنعت و هنر نیاکان و نشاندهنده ذوق و هنر مردم ایران است. صنایع دستی نوعی رابطه پویا و خلاق بین طبیعت، انسان و دانش است. آشنایی با صنایع دستی اقوام به شناخت و حفظ ارزش‌های فرهنگی اقوام مختلف کمک می‌کند. صنایع دستی، ابعاد هنری، فرهنگی و جامعه‌شناسی بسیار دارد، این ابعاد بازتاب شیوه‌های زندگی، سبک امرار معاش و روحیات هنری زنان و مردان ایرانی است که به کسب درآمد و اشتغال خانواده‌های ایرانی کمک بسیار کرده است. این بخش با هدف حمایت از آثار و کشف استعدادهای دانشجو معلمان در حوزه ساخت صنایع دستی و ایجاد کارآفرینی اجرا می‌شود.

ماده ۱-۶: شرایط شرکت در بخش صنایع دستی

- هر استان می‌تواند صنایع دستی دانشجو معلمان را در غرفه در معرض بازدید قرار دهد.
- صنایع دستی می‌تواند برای تزئین غرفه‌ها به کار برود اما صنایع دستی ای که هنر دست دانشجو معلمان است مورد داوری قرار خواهد گرفت.
- هر استان به تفکیک جنسیت دو نفر از دانشجو معلمانی که در زمینه صنایع دستی فعالیت دارند، جهت برپایی نمایشگاه به استان میزبان اعزام نمایند. یک غرفه از سوی استان میزبان در اختیار استان‌ها قرار خواهد گرفت و چگونگی غرفه آرای و تهیه صنایع دستی بر عهده خود استان می‌باشد.

شاخص‌های داوری رشته صنایع دستی			نمره داور
	انتخاب صنایع دستی متناسب با اقلیم و جغرافیا	۲۰	حداکثر
	رعایت نظم در چیش مناسب غرفه	۲۰	
	میزان تنوع و کیفیت محصولات صنایع دستی در نمایشگاه	۲۰	
	بهره‌گیری از ظرفیت و قدرت فکر و ایده‌های خلاقانه دانشجو معلمان	۲۰	
	بهره‌گیری از نقوش و طرح‌های مختص منطقه و استان	۲۰	
	جمع کل	۱۰۰	

ماده ۷: بخش لایلی یا نغمه‌های کار

لالایی بخش مهمی از ادبیات شفاهی و عامیانه مردم در هر فرهنگ و قومی است. لالایی‌های اقوام مختلف در گذر زمان سینه به سینه از گذشتگان به آیندگان رسیده است، با توجه به اینکه لالایی‌ها ساخته و پرداخته زمینه اجتماعی و فرهنگی است، بر بستر مناسبات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی خاص و در تداومی تاریخی شکل گرفته است. این بخش با محوریت معرفی لالایی‌های اقوام، ضمن آشنایی با گویش‌های محلی به شناخت جامع‌تری از دغدغه‌ها، روزمرگی‌ها، ترس‌ها، امیدها و آرزوهای اقوام مختلف با محوریت آشنایی با نغمه‌ها، آواها و لالایی‌های مادران این سرزمین می‌پردازد.

برای شرکت در این بخش ضروری است، هر استان یک لالایی را با گویش محلی اجرا کند، پیشنهاد می‌شود از لالایی‌هایی استفاده شود که دارای روایت و قصه باشد و برای به تصویر کشیدن این قصه از عناصر نمایشی مانند، صحنه آرایی، طراحی لباس و... استفاده شود.

به منظور حضور دانش‌جو معلمان پسر در این بخش دانشجویان می‌توانند یک ترانه محلی که متناسب با فعالیت‌های اقتصادی مثل کشاورزی، ماهی‌گیری، شالی‌کوبی، میوه‌تکانی و ... که در اصطلاح، نغمه‌های کار (ترانه کار) خوانده می‌شود را به اجرا درآورند.

شاخص‌های داوری رشته لالایی			نمره داور
لالایی یا نغمه‌های کار	انتخاب لالایی‌های متناسب با اقلیم و جغرافیا	۲۰	حداکثر امتیاز
	معرفی گویش و لهجه‌های محلی	۲۰	
	استفاده از موسیقی	۲۰	
	داشتن طرح داستانی و روایی لالایی‌ها و نغمات کار	۲۰	
	میزان قدرت و تسلط بر اجرای لالایی‌ها و نغمات کار	۲۰	
جمع کل			۱۰۰

ماده ۸: بخش بازی بومی و محلی

گسترده‌ترین سرزمین ایران و تنوع فرهنگی و قومیتی، زمینه تنوع بازی‌های بومی و محلی را، به تناسب ویژگی‌های فرهنگی هر منطقه، فراهم کرده است. روانشناسان اجتماعی معتقدند، نیاز انسان به بازی از نیاز انسان به مصرف رساندن انرژی او نشأت می‌گیرد و تاکید دارند، انسان‌ها با پرداختن به بازی، رفتارها و گرایش‌های اجتماعی را تمرین می‌کنند. بازی‌های محلی می‌توانند مرزهای سن، جنس و موقعیت اجتماعی و پایگاه اقتصادی را در هم بشکنند و هیچ قومیتی نمی‌تواند بدون بازی‌های محلی هویت یابد. بازی‌های بومی و

محلی نماد سبک زندگی و شیوه نگاه به جهان است. بسیاری از کشورها توانسته‌اند، ورزش‌های بومی و محلی خود را در دنیا احیاء کرده و توسعه دهند. از طرفی بازی‌های بومی و محلی به ترویج و معرفی فرهنگ و خرده فرهنگ‌های جامعه میزبان کمک می‌کند، هدف از ترویج بازی‌های بومی و محلی مناطق مختلف ایران، انتقال و حفاظت از میراث ناملموس فرهنگی کشور است. بازی‌هایی مانند آسیاب به چرخ، الک دولک، ترکه‌بازی (چوب‌بازی) ادیل مانج (پنجره‌بازی) کلاه پران، هفت سنگ و بی شمار بازی بومی و محلی که نیازمند معرفی و اجرا توسط استان‌های مختلف است. بازی‌های بومی و محلی قابلیت بسیاری برای ارتباط و گفتگو داشته و ابزاری برای تعامل میان افراد و جوامع است.

در این بخش هر استان می‌تواند، آثار دانشجومعلم‌ان را در دو بخش خواهران و برادران بصورت انفرادی یا گروهی (حداکثر ۵ نفر) اجرا کند.

بازی‌های اجرا شده باید بومی و محلی همان استان باشد.

نمره داور	حداکثر امتیاز	شاخص‌های داوری رشته بازی‌های بومی و محلی
	۲۰	توجه به جنبه‌های کلامی و حرکتی بازی بومی و محلی
	۲۰	میزان جذابیت و نشاط آفرینی جمعی و ابتکار عمل در حرکات موزون محلی و نحوه اجرا
	۲۰	استفاده از موسیقی محلی
	۲۰	زیبایی و پویایی مشارکت دانشجویان در حین بازی
	۲۰	تمرکز و تسلط در اجرا
	۱۰۰	جمع کل

ماده ۹: بخش موسیقی مقامی و نواحی

در این بخش استان‌هایی که برخوردار از موسیقی اصیل قومی هستند، می‌توانند از دانشجو معلمانی که در حوزه اجرا و نوازندگی سازهای بومی و محلی تخصص دارند، استفاده نمایند. لازم است، موسیقی‌های مورد استفاده در جشنواره کاملاً با عناصر فرهنگی و هنری اقلیم مورد نظر و موضوعات و اهداف فرهنگی دانشگاه همخوانی داشته و در ارائه آثار صرفاً از آلات و ادوات مرتبط با موسیقی قومی استفاده شود. واضح است که به کارگیری ادوات موسیقی غربی و غیر ایرانی و همچنین استفاده از سازهای الکترونیک در بخش موسیقی نواحی و قومی نامناسب و غیرقابل پذیرش است. بخش موسیقی نواحی می‌بایست براساس راهبردها و اقدامات مربوط به موسیقی در

نقشه مهندسی فرهنگی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی (راهبرد کلان ۴، راهبرد ملی ۳ و ۴ و اقدامات ملی ۱۲ و ۱۳ دّل آن) و راهبردهای ۵، ۶، ۱۰ و ۱۷ نظام فرهنگی تربیتی سند دانشگاه اسلامی و آیین نامه برنامه‌های موسیقی در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی سراسر کشور که با هدف ساماندهی وضعیت موسیقی در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی کشور مورد وفاق دستگاه‌های مرتبط می‌باشد ابلاغ گردیده، اجرا شود.

شخص‌های داوری رشته موسیقی نواحی	حداکثر امتیاز	نمره داور
موسیقی و شعر	توجه به اصالت موسیقی و شعر (با اولویت اشعار حماسی، عرفانی، وطن دوستی، تربیتی و اخلاقی، کسب روزی حلال و ...)	۱۰
	زیبایی و جذابیت موسیقی مورد استفاده	۱۰
	تنظیم و سازبندی مناسب و خلاقانه‌ی اثر	۱۰
	انتخاب قطعه و شعر متناسب با فرهنگ قومی و محلی منطقه و توجه به اهداف موضوعی جشنواره	۱۰
اجرا	اجرای صحیح و ارائه‌ی دقیق اثر از نظر کوک، ریتم، داینامیک و سایر مؤلفه‌های موسیقایی	۱۰
	کیفیت اجرای خواننده یا گروه خوانندگان از نظر فنون آوازی و ارائه‌ی گویش و لهجه‌ی صحیح (در آثار با کلام)	۱۰
	همانگی اجرایی و انسجام گروه موسیقی	۱۰
	آرایش خلاقانه و صحیح گروه و توجه به اصول اجرا و آداب صحنه	۱۰
	نوآوری و خلاقیت در تنظیم و اجرا (شامل موسیقی، حرکات، دکور، صحنه‌پردازی و ...)	۱۰
	میزان تسلط اجرا کنندگان بر قطعه اجرا شده	۱۰
	جمع کل	۱۰۰

تبصره ۱: شرکت در بخش موسیقی مقامی و نواحی مختص برادران و نگ جنسیتی می‌باشد.

^{۱۲} تبیین، ترویج و نهادهی سازی هنر متعهد، تعالی بخش، شوق آفرین و استکبارستیز و تعمیم درک زیباشناسانه و بهره گیری از ظرفیت هنر در تعمیق فرهنگ اسلامی ایرانی و گفتمان انقلاب اسلامی مبتنی بر فرمایشات حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

^{۱۳} تبیین و ترویج فلسفه و حکمت، اخلاق و فقه هنر از منظر اسلامی و حمایت از نظریه پردازی، تولید دانش و ادبیات در عرصه های مختلف هنر اسلامی ایرانی بویژه در عرصه هنرهای نمایشی و موسیقی / ایجاد تحول در نگاه اجتماعی به هنر و هنرمند و ظرفیت سازی برای گسترش خلاقیت هنری در همه عرصه ها. / ساماندهی وضعیت موسیقی کشور و تدوین سند ملی موسیقی بر اساس موازین اسلامی؛

^{۱۴} تدوین و اجرای سند موسیقی کشور با تأکید بر ارتقاء سطح فرهنگی، هنری و علمی فعالیت های جامعه موسیقایی کشور و معرفی موسیقی فاخر ایرانی در سطح بین المللی و ساماندهی و بهینه سازی روند تعاملات بین المللی در عرصه موسیقی مبتنی بر موازین شرعی / مقابله قانونی و نظام مند با آثار موسیقایی مبتذل و غیرقانونی و عناصر و گروه های فعال در این عرصه

ماده ۱۰: رادیو دانشجویی

رادیو دانشجویی امکانی را برای بازتاب فعالیت‌ها و اخبار جشنواره در طول زمان برگزاری جشنواره فراهم می‌کند در این بخش استان‌ها می‌توانند اجراهایی برای رادیو جشنواره طراحی نمایند، این اجراها باید معرفی آداب رسوم، ادبیات، مناطق باستانی و گردشگری و ... را در برگیرد. در این بخش استان‌ها می‌توانند نمایش‌های رادیویی را با استفاده از نهایتاً ۳ بازیگر اجرا نمایند. لازم به توضیح است، اجراها باید قابلیت اجرا در محیط‌های میدانی را داشته و به علت پخش اجراهای رادیویی در کل فضاهای جشنواره به لحاظ صوتی پر سرو صدا نباشد. همچنین اجرای رادیویی در دو بخش برادران و خواهران بصورت مستقل انجام می‌پذیرد.

شخص‌های داوری اجرای رادیویی	حداکثر امتیاز	نمره داور
اجرای رادیویی	انتخاب سوژه مناسب برای رادیو	۲۰
	میزان تاثیر گذاری و آشنایی مخاطب با ابعاد فرهنگی و تاریخی استان	۲۰
	استفاده از موسیقی	۲۰
	میزان تسلط اجرا کنندگان	۲۰
	به کارگیری نمایش های رادیویی	۲۰
جمع کل		۱۰۰

تبصره ۲: نکات قابل توجه

- هر استان موظف است، براساس ظرفیت‌های استان خود، در حوزه‌های نقالی، موسیقی نواحی و مقامی، آیین‌های نمایشی، برگزاری غرفه صنایع دستی، لالایی اقوام، زمینه مشارکت حداکثری دانشجو معلمان را در جشنواره اقوام کشوری فراهم آورد.
- لازم به توضیح است، هر استان نسبت به شکل دادن گروه به تفکیک جنسیت برادران و خواهران، به منظور حضور در جشنواره کشوری، برپایی غرفه‌ی معرفی دستاوردها، معرفی خرده فرهنگ‌های اقوام، صنایع دستی، اجرای آیین‌های نمایشی و ... اقدام نموده و آمادگی هر چه بیشتر دانشجو معلمان را برای حضور در جشنواره اقوام فراهم آورد.

تبصره ۳: به منظور تنوع بخشی در اجرای نمایش‌های آیینی پیشنهاد می‌شود، از همه قابلیت‌ها و ظرفیت‌های اقلیم در استان‌ها، مانند معرفی پوشش‌های محلی (با رعایت کلیه ضوابط و قوانین پوشش اسلامی)، نقالی به گویش‌ها و لهجه‌های محلی و رنگ آمیزی آوایی و نوایی مبتنی بر دانش قوم شناسی استفاده حداکثری

شود. گروه‌ها می‌توانند در غرفه‌ها به معرفی غذاهای محلی، چهره‌های برتر فرهنگی و هنری و شهدای شاخص استان و مناطق گردشگری اقلیم خود بپردازند.

لازم به توضیح است، این جشنواره زمینه کشف استعدادهای دانشجو معلمان درحوزه تئاتر خیابانی و هنرهای نمایشی را فراهم خواهد نمود.

تبصره ۴: ضروری است مدیران محترم استان، به منظور تداوم اهداف جشنواره اقوام، با رعایت کلیه ضوابط و مقررات مندرج در آیین نامه فوق، از ابتدای سال تحصیلی جهت برگزاری این جشنواره در پردیس‌های استان نیز برنامه‌ریزی نمایند.

این آیین نامه با ۱۰ ماده و ۴ تبصره در تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۰۵ در شورای تخصصی مصوب گردید.